

Nr. 4 (32)/ APRILIE 2023

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

ÎNFIINȚAREA ȘI EXTINDEREA NATO - Convertirea lui Havel (VI)

Prof. Dr. Tiberiu TUDOR¹

Documentele declassificate referitoare la perioada anilor '90, devoalarea Doctrinei Wolfowitz [1] și, mai ales, destabilizarea actuală a Europei în virtutea acestei doctrine ne fac să reevaluăm semnificațiile extinderii NATO. În mod special transformarea teritoriilor noastre în arsenal militar american și bază americană (via NATO și direct), cu împingerea noastră pe buza de prăpastie a războiului Statelor Unite împotriva Federației Ruse, ne face victimele cele mai vulnerabile ale acestei Capcane NATO. Capcană care, având în vedere cursul Istoriei, era, desigur, inevitabilă.

“Istoria este geografie în mișcare”(J.G.Herder). După reîntregirea Germaniei, urmează Cehoslovacia și apoi spargerea acesteia, secesiunea slovacă. Drumul a mai fost parcurs o dată, cu o jumătate de secol în urmă. E de-ajuns să ne uităm pe hartă ca să realizăm caracterul obiectiv al acestui curs spre est. Președintele G.H.W. Bush a ocupat, silențios și profesionist, vidul de influență lăsat de retragerea lui Gorbaciov, creând un cap de pod al Statelor Unite spre sau în Europa Centrală.

La două luni după propulsarea la conducerea Cehoslovaciei, în urma Revoluției de Catifea de la Praga, președintele (încă interimar) Václav Havel este invitat la Washington, unde urmează să aibă o întâlnire cu președintele G.W.H. Bush și să vorbească în Congresul Statelor Unite (slide).

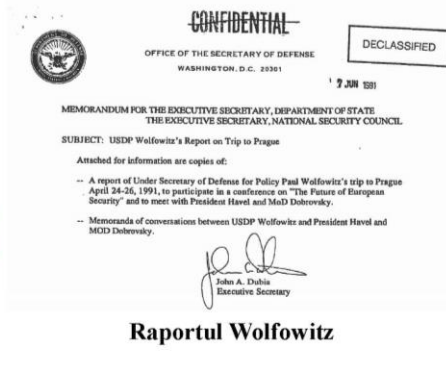
Havel se exprimase deja pentru desființarea simultană a Pactului de la Varșovia și a NATO, fapt relatat de presa americană. La 20 februarie 1990, înaintea discursului din Congres, este primit de către președintele Bush, care îi explică importanța păstrării NATO și a prezenței americane în

“Education of Havel ”

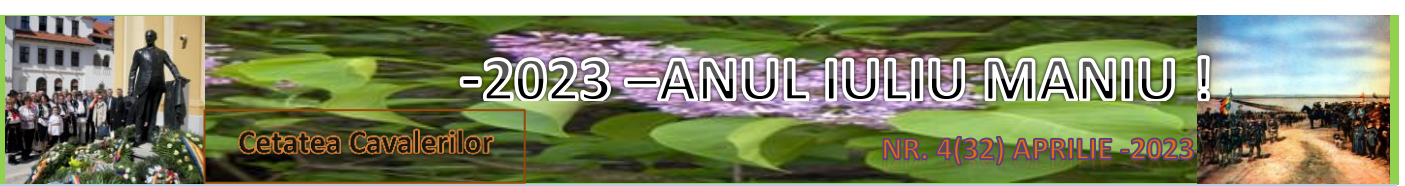
Vaclav Havel G.H.W. Bush

Pentru conformitate – Tiberiu Tudor

Raportul Wolfowitz

¹ T. Tudor. Dacă veți considera inoportune sau banale aceste informații (pe care le transmit, Bcc, unor înalți ierarhi, personalități culturale și politice, instituții și mijloace de informare în masă), rog să mă preveniți sau să blocați adresa mea de mail pe computerele sau serverele dumneavoastră.

Europa ([2], Doc. 12.1;[3]). Se pare că Havel nu a înțeles prea bine, sau deloc, această importanță, întrucât în discursul său din Congres, ovaționat în picioare de multe ori, a vorbit de faptul că “soldații americani nu ar trebui ținuti departe de mamele lor”, „**pacea în Europa putând să fie asigurată de o structură pan-europeană, care să decidă asupra propriului sistem de securitate**”. A doua zi, la 21 februarie, președintele Bush se întâlnește din nou cu Havel, pentru a-i exprima mai clar importanța prezenței americane în Europa. Havel, stânjenit, se explică: „Dacă NATO preia Germania, asta ar arăta ca o înfrângere a unei superputeri de către alta. Dacă, însă, NATO s-ar transforma – poate în sensul procesului Helsinki – asta ar arăta ca un proces pașnic, nu ca o înfrângere.” Văzând că nu se poate face înțeles, Bush îl lasă să se lămurească în timp: „Ați ridicat o problemă importantă. Vederile noastre sunt că NATO va continua cu un nou rol politic, pe care vrem să îl construim pe baza procesului CSCE. Ne vom gândi cu atenție cum să procedăm.” ([2], Doc. 12.2;[3]) – oricum lucrurile nu depindeau de Havel. Aceste două întâlniri Bush-Havel au rămas în istorie cu numele de “instruirea lui Havel” („**the education of Václav Havel**” [2]).

Lăsând la o parte aceste aspecte care au amuzat Casa Albă, trebuie să notăm că la data vizitei lui Havel la Washington, februarie 1990, Bush și Kohl de-abia începuseră “manipularea profesionistă a lui Gorbaciov” pentru unificarea Germaniei în NATO, Baker de-abia rostise, în urmă cu zece zile, la Moscova celebrul „not one inch eastward”, dând startul acestei manipulari, Tratatul de la Varșovia era încă în funcțiune pe continent, Mitterrand era pentru desființarea simultană a celor două pacte militare, Thatcher – împotriva oricărei forme de reunificare a Germaniei, etc. Nu naivitatea lui Havel, ci aceea a lui Gorbaciov prezenta elementul psihologic pe care experimentatul președinte G.H.W. Bush (fost director al CIA, fost vicepreședinte al lui Reagan) și echipa lui trebuiau să se concentreze.

După un an de la această vizită a lui Havel la Washington, în **primăvara lui 1991**, contextul politic se schimbă în mod esențial. Germania era reunită și era în NATO. Principalul obiectiv al președintelui G.H.W. Bush îndeplinit: Statele Unite rămân, via NATO, în Europa.

În 24-27 aprilie 1991 are loc la Praga conferința „Viitorul Securității Europene”. Delegația americană este redevabilă: **Paul Wolfowitz**, subsecretar al Apărării pentru probleme politice, și adjuncții săi **Lewis Leibowitz-Libby și Erik Edelman**. La 27 aprilie, delegația americană are câte o întâlnire cu președintele Havel și cu ministrul cehoslovac al Apărării. Ambele întâlniri au avut ca obiective majore **prezența militară a SUA în Europa și desființarea industriei de armament a Cehoslovaciei**.

Wolfowitz îi mulțumește lui Havel pentru că, în discursul acestuia din cadrul Conferinței, a subliniat, de data aceasta, importanța prezenței trupelor NATO și ale Statelor Unite în Europa, precum și pentru răspunsul prompt al Cehoslovaciei la solicitarea Statelor Unite de a trimite echipament de transport militar pentru Războiul din Golf.

Havel consideră acum că securitatea europeană este „de negândit fără Statele Unite, iar Uniunea Sovietică și Republicile ei trebuie să nu fie excluse” și că securitatea europeană este de construit printr-o rețea de tratate bilaterale “bazate pe **egalitate în drepturi și decizie suverană**”. Wolfowitz se declară, protocolar, de acord. Havel trece apoi la problema “conversiei industriei de armament a Cehoslovaciei în producție civilă”. Problema, spune Havel, este și una de stabilitate politică, având în vedere șomajul care va urma, precum și faptul că industria de armament este concentrată în Slovacia, care are tendințe secesioniste. Wolfowitz îi răspunde că a primit indicații direct de la președintele Bush și că va asigura sprijinul unor companii americane legate de Pentagon (însăși delegația Wolfowitz era constituită din oameni ai Pentagonului legați de marea finanță americană). A avertizat însă că “nu ar trebui să existe nici o iluzie”, procesul restructurării va fi dureros, “nu există o soluție magică dincolo de forțele pieței libere”.

După discuția cu Havel, delegația americană s-a întâlnit cu ministrul cehoslovac al Apărării **Luboš Dobrovský**, un interlocutor pe măsură (fost jurnalist, semnatar al Cartei 77 și al cărui tată murise în cursul deportării la Auschwitz) [3].

Wolfowitz: “Însăși existența NATO a fost în dubiu în urmă cu un an. Sub conducerea președintelui Bush și cu sprijinul aliaților NATO și al Germaniei Unite, NATO rămâne foarte importantă pentru securitatea și stabilitatea în Europa. **NATO a ancorat Germania în Occident și Statele Unite în Europa**. Una dintre principalele realizări ale anului care a trecut este consensul în privința menținerii NATO.” Ministrul Dobrovský subliniază schimbarea radicală a punctului de vedere

cehoslovac: „La început președintele Havel a pledat presant («urged») pentru dizolvarea Pactului de la Varșovia și a NATO. Cu toate că rămânem la aprecierea inițială asupra importanței Procesului Helsinki, am realizat, între timp, că NATO trebuie menținută”. Neoficial, Cehoslovacia a fost „atrasă spre NATO pentru că ea a asigurat prezența Statelor Unite în Europa” (“**Off the record, CSFR was attracted to NATO because it ensured presence of U.S. in Europe**”).

În continuare a fost discutată implementarea programului IMET. *International Military Education and Training* este un program al Departamentului Apărării USA al cărui scop principal este „formarea unor lideri militari în vederea constituirii viitoarelor alianțe”. Dobrovský atrage atenția asupra faptului că implementarea limbii IMET, engleza, “a creat un oarecare disconfort la Praga. **E posibil ca Praga să nu accepte nimic din ceea ce ar putea aduce atingere suveranității CSFR** [Republica Federativă Ceho - Slovacă].” Wolfowitz îi răspunde: “alte țări sensibile la problema suveranității naționale nu avuseseră nicio dificultate în acceptarea limbii standard” și “speră că primii absolvenți cehoslovaci IMET vor privi problemele țării dintr-o perspectivă mai largă”.

Cehoslovacii, de-abia scăpați de Doctrina Brejnev a suveranității limitate, sperau că noua ordine europeană le va asigura “**egalitatea în drepturi și decizia suverană**” și că și-ar putea permite “**să nu accepte nimic din ceea ce ar putea aduce atingere suveranității CSFR**”. Wolfowitz nu-și făcea probleme: noua generație de ofițeri superiori IMET va înțelege mai bine noua ordine europeană.

Personal nu văd o deosebire de motivație între formarea de ofițeri IMET, viitori generali NATO, și formarea de ofițeri străini la Academia Militară Frunze. Văd, în schimb, o mare deosebire între unii dintre aceștia, foarte vocali astăzi, și marii generali ai Armatei Române, Averescu, Grigorescu, Dragalina și mulți alții, care știau unde este Patria, nu în Irak sau Afganistan și, cu atât mai mult, nu la Kiev. Cine poate uita ultimele cuvinte ale generalului David Praporgescu, prăbușindu-se înveșmântat în sânge, în mijlocul ostașilor săi, în defileul Oltului: “**Nu slăbiți credința. A noastră e izbânda!**”

Note:

[1] Înființarea și extinderea NATO -- V. **Doctrina Wolfowitz**

14 martie 2023 <https://www.activenews.ro/opinii/Prof.-Dr.-Tiberiu-Tudor-INFIINTAREA-SI-EXTINDEREA-NATO-V.-Doctrina-Wolfowitz-180569>

14 martie 2023 <http://www.ruf.rice.edu/~sarmatia/999/chodakiewicz.html>

14 martie 2023 <https://stirimoldova24.ro/doctrina-wolfowitz/>

14 martie 2023 <https://www.desteptarea.ro/doctrina-wolfowitz/>

15 martie 2023 <https://www.art-emis.ro/analize/infiintarea-si-extinderea-nato-5>

16 martie 2023 <https://www.ziar.com/news=15035047>

29 martie 2023 <https://ziarulnatiunea.ro/?s=doctrina+Wolfowitz>

[2] S. Savranskaia and T. Blanton, *Who Promised What to Whom on NATO Expansion? What Gorbaciov Heard* — Declassified documents, National Security Archive, 613, February 2010.

[3] <https://nsarchive.gwu.edu/sites/default/files/documents/4325707/Document-29-Paul-Wolfowitz-Memoranda-of.pdf>